

Пільги для неповнолітніх

Ти повинен усвідомити, що ти ще дитина. Саме тому ти не повинен працювати на одному рівні з дорослою людиною. По-перше, ти ще не до кінця сформувався фізично та психологічно. По-друге, є великий перелік робіт на яких і не всім дорослим дозволено працювати. Згідно статті 190 КЗпП України тобі забороняється працювати на важких роботах з шкідливими або небезпечними умовами праці. Також роботодавцю забороняється залучати тебе до роботи у вихідні дні, до наднормової роботи та роботи у нічний час (стаття 192 КЗпП України). Якщо все ж таки тебе змушують до перерахованого вище звертайся до правозахисних служб.

Звільнення

Напевно, це один з сумних моментів твоєї трудової діяльності. Але й тут законодавством чітко прописана ця процедура. Тебе можуть звільнити тільки у двох випадках. Перший – за власним бажанням, на підставі твоєї заяви про звільнення (стаття 38 КЗпП України). Роботодавець не має права примушувати тебе до цього. Друге – тільки у зв'язку з закінченням строку дії трудового договору (пункт 2 Стаття 36 КЗпП України).

УСПІХІВ ТОБІ!

Інформаційна пам'ятка для дітей видана за фінансової підтримки
Міжнародної організації праці,
Міжнародної програми із викоренення дитячої праці (МОП-ІПЕК) в Україні

Інформаційна пам'ятка для дітей

Поради із працевлаштування

ВАРТО ЗНАТИ

Ти – молодий та енергійний? Ти мрієш бути незалежним від батьків, але тобі ще нема вісімнадцяти років? Тоді цей бюлетень саме для тебе! Вмошуйся зручніше на каналі та уважно читай. В нашій державі ти та твої однолітки вважаються неповнолітніми. Для врегулювання основних питань з працевлаштування державні діячі написали цілу главу номер XIII у Кодексі Законів про Працю України, коротше кажучи КЗпП України. Основна теза, яка повинна зацікавити тебе, це та, що неповнолітні в трудових правовідносинах прирівнюються до дорослих. Але з маленькою різницею – у неповнолітніх є пільги, які передбачені законодавством. Саме про них ми зараз і поговоримо.

Прийом на роботу

Якщо ти вже вирішив йти працювати, перед тобою постає важке питання: куди саме? Річ у тім, що неповнолітніх часто беруть на сезонні роботи (збір урожаю на полях), до кафе (миття посуду, обслуговування клієнтів) або на будівництво чорно-робочим (замішувати бетон). Перелік не дуже привабливий, але вже коли необхідно працювати для того щоб вижити – запам'ятай, тебе захищає ст. 188 КЗпП України. Згідно неї:

По-перше, роботодавець не має права брати на роботу дитину, яка ще не досягла 16 років. Також він зобов'язаний належно оформити прийняття на роботу маленького працівника. Якщо ж «добрий підприємець» тільки обіцяє це зробити, а сам нічого не робить, знай, він порушує твої права. Негайно звертайся до відповідних правозахисних служб: служба у справах дітей, державна інспекція праці, центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, прокуратура, відділи у справах сім'ї, молоді та спорту, ради профспілок. Адже це карається законом.

По-друге, якщо тобі ще нема 16 років, а працювати хочеться. Не засмучуйся. Вихід є! Все що потрібно це, щоб тобі виповнилось 15 років та письмовий дозвіл батьків на працю на цьому підприємстві. Якщо ж в тебе нема батьків підійде письмова згода опікуна або піклувальника.

По-третє, ти вже досяг 14 років. Ти самостійно хочеш нести тягар свого забезпечення одягом та харчами. Ти вже обрав професію на все життя. Ти маєш право працювати але з метою підготовки до виробничої діяльності, у

Варто знати

вільний від навчання час. Також не забувай, що обов'язково повинна бути письмова згода одного з батьків (опікуна або піклувальника).

Нарешті. Ти зважився. Стоїш на порозі солідної фірми. Лише два кроки відділяють тебе від такої бажаної роботи. Секретар називає твоє прізвище і запрошує у приймальню до роботодавця. Почалося. Після нетривалої розмови про твої обов'язки, яких часто дуже багато, він пропонує тобі працевлаштуватись. Як правило, ніяких документів від тебе не вимагають та договір не укладають. Тобто з тобою укладають так званий договір в усній формі. Тим самим порушуючи твої права. Адже з неповнолітніми **договір укладається тільки у письмовій формі**. Ти повинен пам'ятати, що тільки такий трудовий договір гарантує тобі виконання усіх умов, передбачених у ньому. А саме: зобов'язання роботодавця виплачувати тобі, працівнику, заробітну платню та забезпечення умов праці, необхідних для виконання роботи. І на останок, тільки з письмовим договором ти зможеш відстояти свої права у суді, якщо якийсь з пунктів зазначений у ньому не виконується.

Як бачиш, письмове підтвердження твоєї праці дуже важливе насамперед для тебе самого. Для того щоб його укласти роботодавець зобов'язаний вимагати від тебе ряд документів. Не лякайся, вони всі у тебе є. Єдине, що треба буде зробити

– уважно пошукати їх по шухлядах у старому комоді. Ось перелік цих документів:

Перше, **паспорт**, якщо його ще нема підійде і свідоцтво про народження.

Пам'ятай, його не можна залишати в сейфі у роботодавця. Достатньо буде і ксерокопії.

Друге, **трудова книжка** (за її наявності), якщо ж її нема, то можна придбати у будь-якому магазині канцелярських товарів.

Третє, як ти вже запам'ятав з попередніх пунктів – **заяву одного з батьків**, яка підтверджує письмову згоду на працевлаштування. Це тільки за умови, якщо тобі ще нема 16 років.

Четверте, **медичну довідку**. Адже неповнолітні приймаються на роботу тільки після проходження медичного огляду. Згоден, не приємно ходити по кабінетах лікарів. Але тільки так можна визначити готовий ти до даної роботи, чи ні.

Робочий час

Ось і настав твій перший робочий день. Тобі вже навіть видали спецодяг. Ти сповнений надій та бажання швидше розпочати роботу. Разом з усіма працівниками прямуюєш до цеху. Працюєш з ними майже на одному рівні. Ти – частина великої виробничої сім'ї. Але такий почесний статус не зобов'язує тебе працювати стільки ж скільки й вони. А навпаки – законодавство (стаття 51 КЗпП) чітко нормує тривалість твого робочого часу. Ти не повинен залишатися на робочому місці більше зазначеного часу (див. нижче), як би про це тебе не прохав роботодавець. Це вже будуть наднормові, які оплачуються за окремою статтею.

Але якщо все ж таки залишився, хоч це і протизаконно, не соромся, вимагай за них додаткову платню. А краще звернись до правозахисників.

Якщо тобі від 16 до 18 років, робочий час не повинен перевищувати 36 годин на тиждень. Тобто, при п'яти денному робочому тижні ти працюєш всього 7 годин на день. Якщо ж тобі від 15 до 16 років твій робочий час не повинен перевищувати 24 години на тиждень. А це – 5 годин на день. Повір, цього часу тобі цілком вистачить, щоб проявити себе та заробити грошей. У такому режимі неповнолітні можуть працювати і в період канікул у навчальних закладах.

Ти навчаєшся у школі або коледжі? Хочеш працювати? Але не знаєш, як поєднати час роботи з навчанням? Не переймайся! Державні діячі подбали і про це. Якщо твій вік від 16 до 18 років – ти повинен працювати всього 18 годин на тиждень. 12 годин на тиждень працюють підлітки, яким виповнилось від 14 до 15 років. Як бачиш, тепер ти можеш все це поєднувати, адже працювати ти будеш від 3 до 4 годин на день. Ти зможеш не тільки заробити на ручки та зошити але й гарно вчитись. Одне одному не заважає!

Відпуска

Ось ми і перейшли до мрії кожного працівника – відпустки. Ти як і всі робітники маєш право на неї. Адже ти працював на рівні з усіма. Згідно статті 194 КЗпП України ти маєш право на щорічну відпустку протягом 31 календарного дня.

Пам'ятай, відпустка повинна надаватись в зручний для тебе час, а не роботодавця. Для цього достатньо подати заяву. Відпустка для неповнолітніх надається через шість місяців безперервної роботи на даному підприємстві.

Якщо ж ти не тільки працюєш, але й ще навчаєшся – маєш право на додаткову оплачувану відпустку, яка надається в учбових цілях, для складання екзаменаційної сесії та державних іспитів (статті 13-15 Закону України «Про відпустки»).